

res eller – for så vidt angår patentbeskyttede produkter – udleveres til den forurettede. Disse forebyggelsesforanstaltninger kan dog ikke anvendes over for den, som i god tro har erhvervet den pågældende genstand eller rettigheder herover, og som ikke selv har begået patentindgreb.

2.2. Krænkelsernes omfang og karakter

EU-kommissionen anfører i sin grøn bog af 15. oktober 1998 om bekæmpelse af varemærkeforfalskning og piratkopier i det indre marked, jf. nærmere i bemærkningerne under pkt. 2.5., at varemærkeforfalskning og piratkopiering i dag er et internationalt fænomen, der udgør mellem 5 og 7 % af verdenshandelen. Tilsvarende skønner fonogramindustrien (International Federation of the Phonographic Industry - IFPI), at 25 – 35 % af alle fonogrammer (cd'er mv.), som fremstilles og sælges på verdensplan, er ulovlige kopier. Inden for softwarebranchen antages det, at knap halvdelen af alle programmer, der anvendes på verdensplan, er piratkopier.

For så vidt angår krænkelseernes omfang i Danmark skønnes det, at 32 % af alle edb-programmer, som blev anvendt kommercielt i 1997, var ulovlige kopier. Dette svarer til et anslået årligt tab for den danske softwarebranche i 1997 på ca. 300 mio. kr. Med hensyn til de programmer, som anvendes i private husstande, anslås det, at mere end 50 % er ulovlige kopier. Multi Medie Foreningen har skønnet, at ca. to tredjedele af alle multimedieprodukter, dvs. computerspil, leksika og lignende, som anvendes i Danmark, er ulovlige kopier. Dette svarer til en årlig mistet omsætning for rettighedshaverne på over 400 mio. kr. På filmområdet antager Foreningen af Danske Videogramdistributører, at ca. 5 % af markedet udgøres af ulovlige kopier eller ulovligt distribuerede videogrammer med et årligt omsætningstab på ca. 60 mio. kr. til følge. Inden for musikbranchen har den danske afdeling af IFPI skønnet, at 10 % af de fonogrammer, der forefindes i Danmark, er piratkopier, hvilket svarer til en tabt årlig omsætning på 100 mio. kr.

Misbrugsformerne er mangeartede. På det varemærkeretlige område består den ulovlige virksomhed hovedsagelig i import og forhandling af forfalskede produkter samt i forhandling af produkter, som i Danmark er påført forfalskede varemærker. De »falske« varer forhandles i detailforretninger, på kræmmermarkeder og ved andre salg direkte til private.

På det ophavsretlige område sker krænkelseerne både i kommercielt og i privat regi. Den digitale teknologi har medført betydelige muligheder for hurtig og relativt billig reproduktion af høj kvalitet. Mod en

investering på under 5.000 kr. kan alle komme i besiddelse af det udstyr, som kræves til fremstilling af piratkopier i fast form, dvs. på cd'er eller lignende. Endvidere sker der krænkelse i forbindelse med import af ulovligt fremstillede edb-programmer og cd'er mv. Endelig foregår der såvel i erhvervsvirksomheder mv. som hos private et omfattende misbrug i form af ulovlig anvendelse af edb-programmer. Udbredelsen af Internettet har forøget krænkelseernes omfang. Dels udbydes ulovligt fremstillede cd-rom'er og cd'er mv. i vidt omfang over Internettet, dels findes der et stort antal hjemmesider, hvorfra ulovlige kopier af edb-programmer eller beskyttet musik kan downloades direkte til internetbrugerens pc.

2.3. Bevissikringsproblemerne

Foreligger der ulovlig forhandling af krænkende produkter – hvad enten denne forhandling er baseret på ulovlig produktion i Danmark eller på ulovlig indførsel – vil bevis for krænkelsen i reglen kunne føres gennem prøvekøb i detailforretninger mv. Ved henvendelse til detailhandlere eller i forbindelse med gennemførelse af en fagedforbudsforretning hos disse vil rettighedshaveren eventuelt kunne opspore den danske producent eller importør, således at der herefter kan rettes henvendelse til denne eller gennemføres en fagedforbudsforretning mod denne. Der er således, når krænkelsen umiddelbart kan konstateres, relativt gode muligheder for at standse det ulovlige salg.

I forbindelse hermed vil der i reglen også være etableret et grundlag for at rejse krav om erstatning mod detailhandlere, producent eller importør, eventuelt i forbindelse med en justifikationssag vedrørende et nedlagt fagedforbud eller under en selvstændig retssag. Det væsentligste problem for rettighedshaverne i forbindelse med erstatningskravet er at føre bevis for omfanget af de hidtidige krænkelse og dermed for tabets størrelse. Under en retssag kan rettighedshaveren opfordre krænkeren til at fremlægge regnskaber og andre dokumenter, som kan belyse omfanget af det ulovlige salg, og i medfør af retsplejelovens regler om edition kan retten på anmodning af rettighedshaveren pålægge krænkeren at fremlægge sådanne dokumenter. Et editionspålæg kan imidlertid ikke gennemtvinges, og krænkerens undladelse af at opfylde en provokation eller at efterkomme et editionspålæg har alene den virkning, at undladelsen kan tages i betragtning til skade for krænkeren ved rettens erstatningsudmåling, såkaldt processuel skadevirkning, jf. retsplejelovens § 344, stk. 2.

I særlig grove tilfælde vil en undersøgelse kunne gennemtvinges i medfør af de straffeprocessuelle reg-